

Forfatter: Heiberg, Johan Ludvig

Titel: Udrag fra Nye digte - 1841

Citation: Heiberg, Johan Ludvig: "Nye digte - 1841", i Heiberg, Johan Ludvig: *Nye digte - 1841*, udg. af Klaus P. Mortensen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, cop. 1990, s. 171. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibergjl05val-shoot-idm140194649763600/facsimile.pdf> (tilgået 27. april 2024)

Anvendt udgave: Nye digte - 1841

er den 17. jan. – *Profane*: lat. egentlig det, der står foran templet, dvs. det verislige, det der ligger uden for det helliges område. – *Gestalt*: skikkelse.

- 18 *Troer du ei, den dunkelt længes*: englens ord spiller på Paulus' brev til Romerne 8,19-23 om skabningens længsel efter forløsning. – *Sordin*: lyd-dæmper til musikinstrument. – *Forbud*: forvarsel.
- 19 *Fly Naturen med*: forsvind også fra naturen. – *lønlige*: skjulte.

En Sjæl efter Døden. En apokalyptisk Comedie

- 21 *apokalyptisk*: af gr. apokalypse: tekst der handler om verdens undergang. Her en komedie, som skildrer tilstanden efter det enkelte menneskes død.
- 23 *Subscription*: indsamling, hvor man med sin underskrift tegner sig for et bidrag. – *Liremanden*: lirekassemanden. – *Sligt*: sådan noget. – *fast*: næsten.
- 24 *Paa denne Luxus...*: Danmarks store statsgæld i midten af 1830'erne medførte opfordringer i bladene til at spare, f.eks. på lønninger og pensioner, som Heiberg imødegik i »Flyvepostens ved at foreslå optagelse af et nyt statslån. – *Fadaiser*: fr. tåbeligheder. – *raisonnere*: gøre indvendinger. – *Faer*: Sjælen taler ned til Sanct Peder. – *Nøglen*: Matth. 16,19, hvor Jesus giver Simon Peter himmeriges nøgler.
- 25 *min Næstes Gods begjæret*: spiller på det 10. bud i 2. Mos. 20,17 og 5. Mos. 5,21.
- 26 *Pensionen*: forudsætter at Sjælen har været embedsmand, hvad han imidlertid ikke har.
- 27 *Nazareth*: Jesu fødeby. Navnene i det følgende refererer til evangeliernes beretninger om Jesu liv.
- 29 *Stolemager Dessau*: leder af en gruppe Amerika-udvandrere, som i 1838 blev udplyndret til søs af Carlisten, dvs. tilhængere af Don Carlos, som efter sin broder Ferdinand den 7's død, forsøgte at erobre magten i Spanien; hans oprørsforsøg endte i nederlag i 1839. – *vist*: bestemt, afgjort.
- 31 *det Reale*: undervisningen i realfag. Det voksende borgerskabs behov for praktisk uddannelse gav sig udslag i en kritik af latinskolen. I en artikel i »Flyveposten« 1834, »Symbolik« forsvarede Heiberg den klassiske dannelse, fordi den er det bedste middel til indsigt i tankens udvikling. – *Og dog var Ordet Gud*: Johs. 1,1. – *allegorisk*: billedlig. – *notorisk*: almindeligt kendt.
- 32 *thi Aand og Bogstav...*: 2. Kor. 3,6: »Thi Bogstaven ihjelslaar, men Aanden levendegjør« cit. eft. den aut. overs. af NT 1819. – *Christi Bud til alle Sjæle*: næstekærlighedsbudet. – *man bør ikke stjæle*: fordrejning af det 8. buds: du må ikke stjæle, 2. Mos. 20,15 og 5. Mos. 5,19. – *Loven*: egl. de 5 Mosebøger, her: Det gamle Testamente i modsætning til *Evangeliet*, Det nye Testamente. – *Pflichter har mod Gud, sig selv og Næsten*: spiller på den rationalistiske biskop Balles »Lærebog i den evangelisk-christelige Reli-